

ΕΝΑ ΑΞΕΧΑΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ - ESTIU 1993

Σκηνοθεσία - Σενάριο: Κάρλα Σιμόν
Ηθοποιοί: Λάια Αρτίγκας, Πάουλα Ρόμπλες, Μπρούνα Κούζι, Νταβίντ Βερντάγκερ
Φωτογραφία: Σαντιάγκο Ρακάζ
Μοντάζ: Ντινάκ Παλού, Άνα Πφαφ
Μουσική: Πάου Μπόιγκες, Έρνεστ Πίπο
Χώρα: Ισπανία (Εγχρωμη)
Διάρκεια: 97'

Πρώτη προβολή: 6.00 μ.μ.

Δεύτερη προβολή: 8.15 μ.μ.

Τρίτη προβολή: 10.30 μ.μ.

Διακρίσεις:

32 Βραβεία και 49 Υποψηφιότητες (με κυριότερα):
 - Berlin International Film Festival 2017, 2 Βραβεία, Καλύτερης Ταινίας και Βραβείο Επιτροπής.
 - Buenos Aires International Festival of Independent Cinema 2017, Βραβείο Σκηνοθεσίας
 - Cinema Writers Circle Awards, Spain 2018, 2 Βραβεία, Σκηνοθεσίας και Σεναρίου
 - Feroz Awards, ES 2018, 3 Βραβεία, Β!Ανδρικού Ρόλου, Σκηνοθεσίας και Σεναρίου
 - Fotogramas de Plata 2018, Βραβείο Καλύτερης Ισπανόφωνης Ταινίας
 - Gaudí Awards 2018, 5 Βραβεία, Καλύτερη Ταινία, Σκηνοθεσία, Σενάριο, Β! Γυναικείου Ρόλου, Μοντάζ.
 - Goya Awards 2018, 3 Βραβεία, Σκηνοθεσίας, Β! Ανδρικού Ρόλου, Καλύτερης Νέας Ηθοποιού.
 - Istanbul International Film Festival 2017, Ειδικό Βραβείο Επιτροπής στο Διεθνές Διαγωνιστικό.
 - London Film Festival 2017, Βραβείο στην Κ. Σιμόν.
 - Mumbai Film Festival 2017, Βραβείο Golden Gateway.
 - Málaga Spanish Film Festival 2017, 5 Βραβεία στην Κάρλα Σιμόν.
 - National Board of Review, USA 2017, Βραβείο Καλύτερης Ξενόγλωσσας ταινίας (top 5)

- Odessa International Film Festival 2017, Βραβείο Golden Duke
 - Premios Fénix (Fenix Film Awards) 2017, Βραβείο Σεναρίου
 - Sant Jordi Awards 2018, 2 Βραβεία, Καλύτερης πρώτης ταινίας και Καλύτερου Ηθοποιού
 - The Platino Awards for Iberoamerican Cinema 2018, Βραβείο Καλύτερης Πρώτης Ταινίας.

Τρυφερές ματιές στον κόσμο του παιδιού και σε μια ανατρεπτική σχέση.

Η νεόκοπη Κάρλα Σιμόν δραματοποιεί σημαδιακές στιγμές των παιδικών της χρόνων σε ένα «Καλοκαίρι» πράγματι αξέχαστο. Δύο βραβεία στην περυσινή Berlinale, τρία Goya από την Ισπανική Ακαδημία Κινηματογράφου.

Μετά το θάνατο της μητέρας της, η εξάχρονη Φρίντα φεύγει από τη Βαρκελώνη και πηγαίνει να περάσει το καλοκαίρι στην αγροικία του θείου της, σε ένα ειδυλλιακό περιβάλλον που σε εκείνη μοιάζει ξένο κι εχθρικό.

Σκοτεινή και ταυτόχρονα αισιόδοξη, πικρή όσο και ειλικρινής ιστορία ενηλικίωσης, η οποία αποτυπώνει χωρίς γλυκερούς συναισθηματισμούς όλες τις πτυχές του εύθραυστου παιδικού ψυχισμού.

Μια ιδιαίτερα σημαντική, συχνά οδυνηρή (εκείνη της απώλειας και της προσπάθειας προσαρμογής στα νέα δεδομένα), περίοδο στη ζωή ενός 6χρονου κοριτσιού παρουσιάζει στην τρυφερή αυτή, δοσμένη με διορατικότητα αλλά και απόφαση συγκίνηση, ταινία της, η Ισπανίδα σκηνοθέτρια Κάρλα Σιμόν. Περίοδο, πρέπει να πω, που αντλεί πολλά στοιχεία από τη δική της παιδική ζωή, η οποία, έχοντας μείνει ορφανή σε παρόμοια ηλικία, προσπαθούσε να προσαρμοστεί στην οικογένεια των θετών γονιών της.

Την δχρονη Φρίντα της ταινίας (μια εξαιρετική στο ρόλο Λαία Αρτίγκας) αναλαμβάνουν, με το θάνατο των γονιών της (απ' ό,τι συμπεραίνουμε έχουν πεθάνει από AIDS), η θεία και ο θεός της, που τη μεταφέρουν στην κωμόπολη όπου ζουν. Εκεί, η Φρίντα θα γνωρίσει και την νέα αδερφή της, τη μικρότερη απ' αυτήν κόρη του ζευγαριού, που δείχνει να την αποδέχεται με χαρά, χωρίς καθόλου να ζηλεύει, αν και, από τη δική της πλευρά, η Φρίντα δεν είναι πάντα το ίδιο φιλική. Εκείνο που καταφέρει η Κάρλα Σιμόν είναι να αναπλάσει με λεπτομέρεια και γνώση τον κόσμο γύρω από την Φρίντα όπως αυτή ακριβώς τον αισθάνεται, τον βλέπει και τον αντιμετωπίζει. Ένα κόσμο που συχνά οι μεγάλοι παραβλέπουν και που μπορεί να οδηγήσουν τα παιδιά σε σοβαρά ψυχολογικά και άλλα προβλήματα.

Με την κάμερα στο ύψος της Φρίντα (στο νου, αναπόφευκτα, έρχεται ο κινηματογράφος του Γιασουτζ'ιρο Όζου), να παρακολουθεί και να καταγράφει, εκφράσεις, βλέμματα, σιωπές, αντιδράσεις, δισταγμούς, ψυχικά τραύματα αλλά και μικρές καλίες (που ξεκινούν από παρεξηγήσεις και δύσκολια κατανόησης), η σκηνοθέτρια μας δίνει αυτό ακριβώς που περνά ψυχολογικά το μικρό κορίτσι: τους φόβους, την ανασφάλεια, τον πόνο εξαιτίας της έλλειψης της μητέρας, και τελικά την αποδοχή της αλλαγής και της νέας οικογένειας, προσφέροντάς μας μια από τις πιο ωραίες, ταυτόχρονα συγκινητικές, διεισδύσεις πάνω στη ψυχολογία του παιδιού.

NINOS ΦΕΝΕΚ ΜΙΚΕΛΙΔΗΣ

Εντυπωσιακό σκηνοθετικό ντεμπούτο με πλήθος ακαδημαϊκών (3 Γκόγια) και φεστιβαλικών (σε Βερολίνο, Λονδίνο, Κωνσταντινούπολη, Μάλαγα) βραβείων, το «Ένα Αξέχαστο Καλοκαίρι» αφορά μια τυπική ιστορία ενηλικίωσης: μετά το θάνατο της μητέρας της, η εξάχρονη Φρίντα πηγαίνει να περάσει το καλοκαίρι στην αγροικία του θείου της, σε ένα ειδυλλιακό περιβάλλον που σε εκείνη μοιάζει ξένο κι εχθρικό. Η Κάρλα Σιμόν ακολουθεί μια προβλέψιμη στην πλοκή της διαδρομή για να αφηγηθεί τη σκοτεινή και ταυτόχρονα αισιόδοξη, πικρή όσο και τρυφερότατη ιστορία της, αποφεύγοντας στη σεναριακή πορεία κάθε γλυκερό συναισθηματισμό, εύκολη σύμπτωση ή διδακτικό μήνυμα που θα τη βοηθούσε να «ξεκλειδώσει» μια περίπλοκη παιδική ψυχή.

Αντίθετα στέκεται με τόλμη και ειλικρίνεια απέναντι στα αντιφατικά συναισθήματα της Φρίντα, συμμεριζόμενη τις απορίες της πάνω στην απώλεια, στον έρωτα, στον θεό και στον κόσμο των ενηλίκων. Με τολμηρή αυτοβιογραφική διάθεση, (ξανα)ρίχνεται μαζί με την ηρωίδα της (την οποία ενσαρκώνει μια εννιάχρονη Λάγια Αρτίγκας για πολλά Όσκαρ) στην περιπέτεια του καλοκαιριού του 1993 και της ανακάλυψης των μυστικών του ευθραυστού παιδικού ψυχισμού.

ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΗΤΣΗΣ

Καθώς οι συγγενείς της τακτοποιούν τα πράγματα της δχρονης Φρίντα αδειάζοντας το διαμέρισμα της αποθανούσας μητέρας της, εκείνη, έξω στον δρόμο, χαζεύει μαζί με άλλα παιδιά τα πυροτεχνήματα πάνω από τη γειτονιά. Προφανώς είναι η πρώτη φορά που αντικρίζει τόσα απαστράπτοντα φώτα στον ουρανό, αν κρίνουμε από την απορία και τον θαυμασμό που ζωγραφίζονται στο βλέμμα της.

Το ίδιο βλέμμα θα ακολουθήσει το ορφανεμένο πλάνο κι από τους δυο γονείς κορίτσι σε όλη τη διάρκεια της παραμονής του στο σπίτι των θείων του στην καταλανική εξοχή –και σε όλη τη διάρκεια του βιωματικών μνημών δράματος της νεοεμφανιζόμενης στη μεγάλη μήκους Κάρλα Σιμόν. Δύο νέοι κηδεμόνες, βόλτες στην ύπαιθρο με την τρίχρονη ξαδέλφη, αγροτική καθημερινότητα, η φύση ως απέραντος παιχνιδότοπος.

Πράγματα ξένα στη μέχρι τότε αστική της ρουτίνα στην πολύβουη Βαρκελώνη.

Μέσα από τον αεικίνητο φακό της Σιμόν, τον κατά κανόνα πολύ κοντινό στη φιγούρα της Φρίντα και ερευνητικό και του παραμικρού μορφασμού της, τα πορτρέτα που θα σχηματιστούν είναι, μολαταύτα, πολλαπλά.

Η ξεγνοιασιά της καλοκαιρινής εξοχής, η επαφή με τη φύση και τα πλάσματά της, το πλατσούρισμα στα νερά και το παιχνίδι στο χώμα, η σκανδαλιά, η σανδαλιά και τα ματωμένα γόνατα συνιστούν από μόνα τους ένα «φωτογραφικό άλμπουμ» που ο καθένας μας κρύβει σε κάποιο ντουλάπι των παιδικών του μνημών και ξεθάβει κάθε που νοσταλγεί την ανεμελιά στην αγνότερη μορφή της.

Ταυτόχρονα, ένα άλλο άλμπουμ, σε πιο μουντά χρώματα, μορφοποιούν οι εικόνες των καπρίτσιων της Φρίντα. Η άρνηση να δώσει μόνη τα κορδόνια των παπουτσιών της κι ας ξέρι πώς, μια δόση ζήλειας προς την ξαδέλφη που θα θέσει απανωτά τη ζωή της μικρής σε κίνδυνο, οι ιδιοτροπίες που δοκιμάζουν τις αντοχές της νέας της κηδεμόνα (την οποία θέλει πράγματι να αποκαλεί «μαμά»), τα ψέματα στους παππούδες και τις θέες που ενίοτε την επισκεπτόνται, το πείσμα της να τους ακολουθήσει πίσω στη Βαρκελώνη. Μια συστοιχία εικόνων πικρή, όσο και απολύτως χρήσιμη σε κάθε παιδοψυχολόγο.

Ενα τρίτο βαθμιαία σχηματιζόμενο πορτρέτο, το ίδιο καίριο, είναι εκείνο των καινούργιων γονέων της Φρίντα. Παρότι ολόκληρο το φιλμ ξετυλίγεται υπό το πρίσμα της δχρονης, το ενήλικο ανδρόγυνο έχει περίοπτη θέση στη δραματολογία. Σκιπάρεται αδρά από τις κουβέντες που «αρπάζει» η Φρίντα, από τις απαντήσεις που παίρνει σε απορίες της, από την αγάπη και την ασφάλεια που μόνιμα νιώθει πως της δίνουν –απλά δεν ξέρι πώς να ανταποδώσει μέσα στον μπερδεμένο της ψυχισμό. Ξέρι όμως η ενήλικη πλέον «Φρίντα», δηλαδή η τριαντάρα σήμερα σκηνοθέτης. Η οποία, την ίδια στιγμή που εξερευνά τη σύγχυση του ανήλικου εαυτού της, κατανοεί βαθιά και ευγνωμονεί βαθύτερα τούτους τους «μεγάλους» που της στάθηκαν ό, τι πολυτιμότερο στη ζωή –ο θεός/μαμά ως σύμβολο της ζαβολιάς και του παιχνιδιού, η θεία/μαμά ως φιγούρα της αφοσίωσης και της υπευθυνότητας.

Αν στα παραπάνω προσθέσει κανείς και το προφίλ της καταλανικής κοινωνίας του '90 που ξεπροβάλλει ανάμεσα στις (οικογενειακές) γραμμές, δια του προσώπου της θρήσκας, αντιδραστικής, «θρέψε κοράκια» γιαγιάς που αντιδιαστέλλεται επίμονα με το ελεύθερο πνεύμα της αγροτικής φαμίλιας, δεν μπορεί παρά να εκπλήσσεται με τα επίπεδα που κρύβει μια τόσο ανεπιτήδευτη στα χαρτιά ιστορία. Και με το πόσο σφά τα δένει η δημιουργός της σε ένα φιλμ συμπαγές μέσα στην αυτοσχέδια όψη του, σπαραχτικό μέσα στην πλήρη αποχή του από συναισθηματικούς εκβιασμούς, και επίμονα αέρινο μέσα στην υπό μελέτη διαδικασία πένθους και προσαρμογής.

Και κάτι ακόμα – μια δική μας απορία: Πώς αλήθεια κατάφερε η Σιμόν να διευθύνει τόσο άψογα τα δύο παιδιά στις σκηνές των μετά διαλόγου υπαίθριων παιχνιδιών τους; Πώς επιτυγχάνεται τέτοια ερμηνευτική φυσικότητα στη σκηνοθεσία όχι ενός (αυτό το έχουμε ξαναδεί πολλάκις), αλλά δύο παιδιών προσχολικής ηλικίας που διαδρούν επί ώρα συνομιλώντας; Προκειμένου για μυθοπλασία, μιλάμε για άθλο που αξίζει κινηματογραφικής ανθολόγησης.

POMPY EKΣΙΕΛ

CARLA SIMÓN

Σκηνοθέτης και Σεναριογράφος.

Φιλμογραφία: 2017 Ένα αξέχαστο καλοκαίρι, 2015 Las pequeñas cosas, 2013/I Lipstick, 2012 Born Positive, 2010 Lovers.